

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponji, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflovi ulicih št. 5, in sicer uredništvo v L nadstropju, upravljanje pa v pritličju. —

Upravništvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Slovensko Koroško.

Pod tem naslovom pričuje zadnji »Parlementär« v prevodu naš članek »Koroški Slovenci v službi nemškega klerikalizma« s tem-le zanimivim uvodom: »Dve takoreč od Boga in sveta pozabljeni in zapučeni slovenski deželi ste: češka Šlezija in slovenski Korotan. Kakor ume rimska duhovščina v Šleziji s Kohnom v Olomouci in Koppom v Vratislavi na čelu pospeševati vsenemške težnje na škodo domačega slovanskega prebivalstva, takisto deluje tudi škof Kahn v Celovcu na pogubo koroških Slovencev. Sadovi tega delovanja se že kažejo!«

Slovani v Šleziji že plovejo na rimskem čolnu (Kahn) v nemško morje, prav kakor Slovenci na Korošku. Koroški Slovenci so v nevarnosti, da neopaženo poginejo, obokovani samo od učenih zgodovinarjev, kakor sedaj Sorbi v pruski in saški Lužici.

Prav na Korošku, v zibelki nekdanjega velikega slovenskega Korotana, v pradomovini naroda slovenskega, se razvija najljutješja germanizacija, katero z vsemi močmi podpira katoliška duhovščina. Vera v službi politike ubija narodnost in to je pojav, ki se tiče tudi usode Slovencev na Kranjskem, Štajerskem in Primorskem. Ali se moreta Šlezija in Koroška izločiti iz slovanske interne sfere, ker jih davita in tišita k tloru nemški nacionalizem in rimski klerikalizem? »Slovenski Narod« je nam podal o usodi slovenskega naroda na Korošku strašno sliko, ki mora izzvati pozornost vsega slovanskega sveta. Še kratko časa in ta slika bo izginila v temi germanizacije in prenehala biti Koroška — zemlja slovenska in stopila bo v krog nemških dežel. Tudi moderni uspeh nemškega pritiska na vzhod! Ako še tli le iskrica sočutja v slovanskih srcah,

mora mogočno vzplameti vzprič te narodne katastrofe na slovenskem Korošku. Še nekaj časa in Slovenci na Korošku bodo na rodni svoji grudi izginili raz površje, prenehali bodo biti Slovani in bodo samo večali število sinov matere Germanije, kakor nekdanji polabski Slovani. S svojimi močmi se slovenski Korotan ne more več dvigniti, svobodomiseln slovenska intelligenca mora preplaviti deželo in, dejansko podpirana s slovanskim denarjem, bližnjih sosedov — Hrvatov, Srbov in Čehov, organizirati zadnji boj za slovensko narodnost, snovati narodne šole in v cerkvi steti vpliv germanizma, katerega vzdržuje rimska duhovščina, ako si hoče ohraniti zemljo svojih očetov. Toda to se mora skorozgoditi, ako naj ne bude prepozno!«

Tako piše »Parlementär«. V njegovem članku je premnogo bridkih resnic; je pa tudi zmota vmes in zmota tiki v tem, da si dela iluzije glede pomoći drugih Slovanov.

Vojna na Daljnem Vztoru.

Izpred Port Arturja.

O dogodkih pred Port Arturjem je došla cela vrsta poročil, ki se vsa strinjajo v tem, da so pretekli teden napadli Japonci portarturško trdnjavo z vso silo z morske in suhe strani, a da so bili na celi črti z velikimi izgubami odbiti. Te vesti niso sicer niti z ruske, niti z japonske strani uradno potrjene, ker je brzjavna zvezza tako Port Arturja z Rusijo, kakor tudi japonske armade in japonskega brodovja z domovino pretrgana, vendar pa jih lahko smatrano za kolikor toliko resnične!

Najnovejša vest iz Petrograda javlja, da je došla v soboto cela vrsta brzjavk iz Liaojanga, ki vse po-

ročajo, da so Japonci napadli z vso silo s kopne strani Port Artur, a sobili z velikimi izgubami odbiti. Tudi na morju divja boj. Skridlov je v Port Arturju.

Iz Mukdena se takisto brzjavljiva v Petrograd, da so Japonci vnovič naskočili portarturško trdnjavo, a so bili kravovo odbiti. Japonske izgube so ogromne. Tudi na morju je japonsko brodovje imelo velike izgube.

A tudi iz Londona se poroča, da so Japonci napadli Port Artur s suhe strani. Japonska armada je trikrat naskočila zunanje utrdbe, a vsakokrat je bila odbita od russkih desnih baterij. Japonci so se z ogromnimi izgubami umaknili. Zatrjuje se, da je rusko brodovje odpalo iz pristanišča.

Neki pariški list pa pričuje veste, da se zunanje portarturške utrdbje že nahajajo v japonskih rokah; Rusom so bile potopljene tri vojne ladje, ostale pa so se rešile na široko morje. Sam dotični list dostavlja, da je ta vest težko resnična, in celo vsi angleški in nemški listi pravijo, da je skrajno neverjetna. Dejansko pa tudi ni došla ni ena vest, ki bi se strinjala s pariškim poročilom, pač pa se vjemajo vse v tem, da se je Japoncem naskočil na Port Artur ponesrečil in da so imeli pri tem velike izgube.

Iz Čifua se tudi javlja, da so Japonci brezuspešno naskočili Port Artur, in se dostavlja, da gradec Rusi na Zlati gori nove močne utrdbje, katere so admirali na posebno povelje admirala Skridlova s topovi, ki so bili na ladjah odved.

Kakor je torej razvidno, se tudi iz Čifua javlja, da je Skridlov res v Port Arturju; in ker se tudi iz Liao-

janga kategorično zatrjuje, da se admiral Skridlov faktično nahaja v portarturškem pristanišču, nam pač ne preostaja drugega, kakor da ti vesti verjamemo, dasi je bila sprva zelo malo verjetna!

Iz Nagasakija se poroča, da se v tamkajšnjih vojaških krogih sodi, da se Rusi z vso vnemo trudijo, da bi razstrelili pred vhodom v portarturško pristanišče potopljene japonske parnike, ki zapirajo russkemu brodovju pot iz luke. Trudijo se tem bolj, da napravijo zopet prost izhod iz pristanišča, ker morejo samo na ta način že rešiti svoje ladje. Vistem poročilu se še poudara, da ima japonsko brodovje še 18 za boj sposobnih velikih in manjših vojnih ladij in 17 torpedovk. To japonsko poročilo je velezanimivo! Prvič, ker trdi, da je izhod iz portarturške luke zaprt, dasi je že davnava neovržno dokazano, da je popolnoma prost in je vsled tega admiral Togo že opetovan po-skusil, kakor je sam uradno poročal, da bi izhod iz pristanišča zaprl z minami. Najzanimivejše pa je brez dvoma japonsko priznanje, da imajo v celoti samo še 35 za boj sposobnih vojnih ladij. Ako se upošteva, da so imeli Japonci ob začetku vojne nad 90 vojnih ladij, sedaj pa samo 35, morajo se imenovati japonske izgube na morju naravnost ogromne, saj znašajo, kakor Japonci sami priznavajo, skoraj dve tretjini vsega brodovja!

Toda s tem izgube japonske mornarice še niso končane. Admiral Togo sam poroča, da je v sredo in četrtek našel v zalivu Talienvan 16 russkih min in jih uničil, a navzlin največji o preznosti je bilo več ladij od min poškodovanih. Togo je sicer silno molčeč, zato se je čuditi, da to pot ni zamolčal, da so bile japonske ladje poškodovane; morda pa je samo to

povedal, da bi drugo važnejše za molčal!

General Kuroki v ofenzivi.

Po poročilih iz Londona ne more biti nobenega dvoma več, da je general Kuroki po več nego enomeščenem mirovanju zopet pričel z ofenzivo. Ena japonska armada, obstoječa iz 25.000 mož, prodira iz Sajmacija v smeri proti Mukdenu, druga kočaka v smeri proti Liaojangu, tretja iz Vajaniha v smeri proti Hajčengu, četrta iz Siujana takisto proti Hajčengu, peta pa se pomicajo na skrajnem levem krilu proti Kajčovu ali Kajpingu.

Kitajci v Taku zatrjujejo, da so se Japonci moralni trikrat umakniti, predno se jim je posrečilo prodreti iz Fengvančenga.

Nadalje se poroča, da je bilo v okrožju 35 milj od Fengvančenga več spopadov sovražnih predstrel. General Kuroki je odprial več oddelkov v svrhu rekognosciranja proti Liaojangu, Hajčengu, Sajmaci in Siujanu. Rusi so znatno povečali svojo armado na jugozahodu. Japonci so zasedli na jugu Sinjan. Russka armada, obstoječa iz 8000 kozakov z 8 topovi, ki se je nabajala med Fengvančengom in Kajpingom, se je umaknila proti severu.

Brezjavna vez med Port Arturjem in russkim konzulom v Čifu.

Po poročilih iz Londona so Japonci dognali, da je russki konzul v Čifu v brzjavni zvezi s portarturško trdnjavo. Russki konzul je baje dal napraviti na svoji palači aparatu brezični brzjav. S pomočjo tega aparata se konzul neprestano dogovarja z rusko posadko v Port Arturju in odpola potem dotične vesti generalu Kuropatinu v Liaojang. Japonski poslanik v Pekingu namerava baje pri kitajski vladi posredovati, da se russkemu konzulu

LISTEK.

O šolski higijeni z ozirom na kongres v Norimberku.

Fr. Kocbek.

Obče znano je pravilo, da le v zdravem telesu biva zdrava duša. Radi tega imajo učitelji dolžnost, da ne samo duševne sile in zmožnosti, nego tudi telesne posamezne učencev harmonično razvijajo.

Do novejšega časa se je v tem ozirom mnogo grešilo, ker se je vzgoja telesa na stroške duševne izobrazbe preveč zanemarjala.

Prvi, ki so že po svojem poklicu opozorili na omenjeno neskladnost vzgoje, so bili zdravniki, če tudi so pedagogi in razna šolska oblastva dolgo časa nihovim prizadevanjem nasprotovali, oziroma so podcenjevali veliki pomen telesne vzgoje.

Nestor in najodličnejši prvorobitelj za vpeljavo šolskih zdravnikov je dr. Cohn v Vratislavi (Breslau). Pred 40 leti je našel v vratislavskih šolah veliko temo; zato si je neumorno prizadeval, da spravi v šole

več svetlobe. V letih 1864 do 1866. je preiskal oziroma 10.000 učencev v Vratislavi ter je iskal vzroke kratkovidnosti, obenem pa predlagal nasvete, kako bi se oči ohranile zdrave. Enake preiskave drugod na 200.000 otrokih so dognale, da je kratkovidnost (myopie) najrazširjenejša šolska bolezna, ki se glede števila in kakovosti kratkovidnih z višjo kategorijo šol se stopnjuje. Možica teh velikih števil je govorila in v vseh kulturnih državah se je zbudilo občno zanimanje za vprašanje, kako vpliva šola na zdravje učencev. Nastala je mnogobrojna literatura o zgradbali šolskih poslopij, pri kateri so razen zdravnikov sodelovali tudi stavbeni mojstri, šolniki in oblastna. Po dolgem odlašanju so na Nemškem in drugod razne vlade in mestni zastopi vendarle nastavili šolska zdravnika. Samo v Nemčiji imajo sedaj v 234 mestih že 676 šolskih zdravnikov.

Zanimiv je dogodek v Vratislavi, kako nerazumno se je postopalo v zadevi šolskih zdravnikov. Tam se je leta 1886 ponudilo 572 zdravnikov, ki so hoteli v šoli prostovoljno in brezplačno delovati, a so bili odklonjeni z razlogom, da bi se po nadzorovanju šolskih zdravnikov vzbudili

le predsedki in nezaupnost v starših proti šoli.

Za blagor ljudstva vneti znanstveniki so že davno marljivo gojili občno higijeno, ki se razteza na ogromno področje. Na vseh velikih higijeničnih kongresih, začenši z onim v Genovi l. 1882, so bila v posebnih oddelkih predavanja in diskusijske tudi o šolsko-higijeničnih vprašanjih. Veled vedno se razširjajočega področja in novo navrjenih vprašanj ni bilo mogoče, da bi se vse nagromadeno gradivo zamoglo temeljito prerečati in prebaviti.

Radi tega so se naravnim potom vsled nujne potrebe ustanovila društva za šolsko higijeno v Nemčiji, na Francoskem, Angleškem, Nizozemskem, Ogrskem, v Švici itd. Njih občna naloga je, da se mladi organizem ojači, vedno bolj razširjujoča se nervoziteta in prezgodnja onemoglost pa zabrani.

Resnične so besede prof. dr. Griesbacha, ki je rekel, da sta medicina in pedagogika najodkritosrčnejša zastopnika humanitete ter zasledujete najvišji smoter človeškega hrenjenja, namreč, da ohranita cvet naroda telesno in duševno zdravega.

Šolska higijena postala je samostalna specijalna znanost, katere delokrog je vedno širji in intenzivnejši, kar nam nepobitno dokazuje dotično velikansko slovstvo. Razun nebrojnih knjig in brošur, ki se vsako leto prijavljajo v raznih jezikih, izhajajo tudi strokovni listi. Prof. dr. Fr. Eriemann v Curihu v Švici izdaja »Zeitschrift für Schulgesundheitspflege«, kateri list je ustavil dr. L. Kotelman v Hamburgu ter izhaja že 17. leto. Omenjeni list ima še prilog »Der Schularzt«. Vsak mesec izide ena številka, letnik velja na leto 8 K.

Razen tega najznamenitejšega lista izdaja Vanselio v časnik »Das Schulhaus«, prof. Griesbach v Mühlhausen na Elzaškem pa »Gesunde Jugend« v 6 zvezkih na leto.

A tudi drugi listi, kakor: »Die Kinderfehler«, Zeitschrift für Kinderforschung mi besonderer Berücksichtigung der pädagogischen Pathologie (Langensalza, 9. letnik), potem »Gesundheit« (Hygienische und gesundheitstechnische Zeitschrift, Lipsija, 29. letnik) ter »Werde gesund« (Zeitschrift für Volksgesundheitspflege und Krankheitsverhütung,

Erlangen) prinašajo med drugo tvarino šolsko-higijenične članke.

Čehi izdajajo 2 lista in sicer 1 znanstveni higijenični in 1 popularno pisani list.

Na šolsko-higijeničnem polju je mnogo takih vprašanj, ki se dajo temeljito rešiti le povsestranskih razmotrovanjih v skupnih debatah dočasnih strokovnjakov. Pri tem nam je še upoštevati različni razvoj šolskega sploh v posameznih narodih. Da bi se to tem lažje in uspešneje doseglo, sklicali so razni strokovnjaki šolske higijene različnih narodov sporazumno »Prvi internacijski kongres za šolsko higijeno«, ki se je letos vrnil od 5. do 9. aprila v starem patricijskem mestu Norimberku, ki ne slovi samo radi znanega »lijaka«, nego je eno najbolj naprednih mest, ki je že ogromne svote žrtvovala za povzdigo svojega šolskega zdravstva. Zato pa ima tudi krasne šole z vsemi modernimi napravami ki so najboljši dokaz, da bivajo tam vneti prijatelji in pospeševalji šolskega zdravstva. Vse to je bilo odločilno, zakaj se je Norimberk izbral kot kraj 1. kongresa.

(Dalje prih.)

posestnico Marije Kodela za bremen prosti odpis neke odprodane parcele; o prošnji neke hišne posestnice za neko odpisano dovoljenje; o prošnji neke hišne posestnice, da bi ji mestna občina dovolila prednost novemu posojilu pred svojim 3%nim posojilom; o prošnjah dveh mestnih stražnikov za bolniško podporo.

Naša finančna uprava.

Iz Litije se nam piše: Po drugod imajo pri c. kr. okrajnih glavarstvih tudi c. kr. davčne nadzornike. Mi pa imamo že dolgo vrsto let c. kr. koncipiste, pred nekaj leti smo imeli celo konceptnega praktikanta. Sedaj pa smo dobili c. kr. inšpektorja, kateri svoj posel tako važnim smatra, da niti v našem okraju ne stanuje; gotovo si bo torej kmalu pribabil ravno za to službo tako potrebitno poznanje lokalnih razmer. V zadnjih desetih letih se še nobeden v tej službi ni toliko ogrel, da bi bil le količaj mogel spoznati razmere našega okraja. Sedaj pa nadzorniki niti stanovali ne bodo več v njem. Čujemo pa vrhutega še, da se bo prišel zopet mlad koncipist »les učit«. Vprašamo torej sl. finančno upravo, ali je to istina in ali iz tega neprestanega menjavanja najmlajših konceptnih uradnikov naše dežele na tako važnem mestu ne izvirajo nikaki nedostatki. Ako jih sl. finančna uprava ne čuti, začeli jih bodo mi navajati. Dostavek uredništva: Ne rezumemo pa, zakaj morajo ravno mladi slovenski juristi tako naglo na taka težavna mesta, medtem ko Nemci v Ljubljani ostajajo in še ložje avanzirajo. Zanaprej hočemo posvetiti temu gospodarstvu nekoliko več pozornosti.

Uzoren klerikalni župan.

Oče Mustar Jakob, klerikalni župan v Turjaku na Dolenjskem, dobiva za vrejevanje županskih poslov 400 K; to njegovo poslovanje pa je v takem turškem nerdu, da so pregledovalci računov zamaši zahtevali predložitev kar 23 manjkajočih pobotnic o izdanih denarjih. Oče župan so se izgovarjali in krivili, radi bi rekli, da so jih miši snedle, pa to se je celo Mustarju preneumno zdelo, vsled tega je trdil, da mu je g. učitelj Bergant eno odstranil, oziroma odstraniti hotel. Gosp. učitelj Bergant je bil sam pregledovalec računov in je seveda sam imel najmanj interesa na tem, občinske račune spraviti v še večji nerdu, nego je to že župan storil. „Jih naj, pa jih naj“, zdihoval je Mustar na vprašanja pred sodnikom, kje je teh 23 računov, ter dejal, da je učitelj z drugimi možmi pregledoval te račune ter da je hotel eno pobotnico prikrit. Seveda se samo ob sebi razume, da ravno dotične pobotnice ni manjkalo, pač pa še vedno navedenih 23. Za to njegove opravičevanje in perfidno žaljenje spoštovanega g. učitelja odsodilo je c. kr. okrajno sodišče v Laščah župana Muštarja na 5 dni zapora, katero kazen mu je spremeno sudišče, vpoštevaje, da je bil k žaljenju učitelja g. Berganta zapeljan od svojih sinov, na 50 K globe. Tako je spoštovanje klerikalcev do časti bližnjega!

Silobran zoper grehe, to je najnovejši zagovor nasilnih župnikov v stiski pred sodnikom! Za goltanec je fajmošter Krumpestar nekje na Dolenjskem v nagli jezi zgrabil kmetiča in ga davil ter znatno poškodoval. Seveda dotičnik pri tem ni molčal, temveč klel in zmerjal, ker ni smatral, da ima prečastiti g. župnik pravico z njim tako postopati. Vsled poškodb, prizadetih kmetiču, je bil Krumpestar pred sodnika poklican, v svoj zagovor pa je navajal, da je bil v silobranu, češ, kmetič je klel in le še klel, jaz pa sem ga občutno stisnil za goltanec, da bi ne mogli na dan ti hudičevi grehi, katere sem hotel v kmetičevem goltancu zadržati. Za to ljubeznivo Krumpestarjevo sredstvo »grehe zatlačite sodnik c. kr. okrajne sodnije v Laščah ni imel poleg pomilovalnega pogleda druge ocene, kakor odsodbo župnikovo s kaznijo, katero mu je, ker upa, da se bo še poboljšal — mi ne verjamemo — naložil v denarni globi. Naši kmetski fantje naj se gredo učit h Krumpestarju, kako se

morajo radi tepeža pred sodnikom zagovarjati, da bi »pomagalo«.

Kaplan in župnik. Ko je bil škof zaradi birme v Hrenovicih, je slaboglasni kaplan Hartman svojega lastnega župnika, mirnega in občespoštovanega g. Žurja pri škofu tako nesramno obrekoval, da so šli prvi možje iz občine proti temu k škofu protestirat in dokazati škofu, da ga je kaplan Hartman nalačal.

Svojega stanu se zaveda. V kranjskem okraju nekje je razpisano drugo učno mesto. Neka gospodina učiteljica z Dolenjskega je imela tudi namen prisiti za to mesto. Ogledala si je dotočni kraj. Toda, kje se je zglasila, da si novo učno mesto ogleda? Seveda v šoli, tako vsaj bi se dalo pričakovati. Ali ne! Dotična gospodina učiteljica se je zglasila samo v župnišču pri župniku, šole in šolskem voditelju niti obiskala ni. Tako se zavedajo svojega stanu! Komentara k temu ni treba, a žalostno dovolj, da se izobražena dama še vedno upa s pomočjo farovža priti do svoje službe. Ljudje tiše z glavo, negami in rokami pod črni plasč! Za danes navajamo samo slučaj, brez navedbe kraja in osebe. Gospodje učitelji naj pazijo na take slučaje in vsakega naj obelodanijo, a v prihodnje z imeni. Videti hočemo, ali bodo prišli taki ljudje do prepričanja, da pri šoli niso merodajni samo duhovniki. Konkordat je proč!

Vedno staro pesem. V Barkovljah pri Trstu, v slovenskih Barkovljah imajo župnika, ki je na glasu kot slovenski rodoljub. Ko je bila zadnjih procesija sv. Rešnjega telesa, je ta rodoljubni slovenski župnik pred cerkvijo, vpričo ljudstvu, zapovedal godbi, da ne sme svirati nič slovenskega. Godba se je seveda udala in svirala pri procesiji neslovenske koračnice, ki odgovarjajo znamenim kosmatim tekstrom.

Imenovanje. Josip Cizelj, meščanski učitelj v Krškem, je imenovan za profesorja na učiteljišču v Gorici.

Poroči se v Sežani dne 15. t. m. c. kr. namestniški koncipist v Pazinu gosp. dr. Viljem Baltič z gđe. Vido Guličevu iz Sežane. Čestitamo!

Družba sv. Cirila in Metoda naznana pričujočim, da oddaja — dokler je še kaj zaloge — slovenskim šolam za ceno desetih kron naslednje knjige in v naslednjem številu proizvodov: 20 Hubadovih »Franc Jožef I« (proizvod velja sicer 40 v), 20 Tomo Zupanovih »Cesar Fran Jožef I« (proizvod velja sicer 50 v), 20 Čehovinov (proizvod velja sicer 20 v), 3 »Junake« II. del (proizvod velja sicer 70 v), 2 igre in pesmi (proizvod velja sicer 1 K 20 v), 2 »Vodnik pesmi« (proizvod 60 v), 1 »Rudolf Habsburški« (proizvod velja sicer 80 v), 1 »Ljubzen do mamice« (proizvod velja 80 v). Ko bi pa ena ter ista šola želela vsega zgornjega v dvojem številu, ustreže se jej tudi lahko, samoumenva za dvajset kron. Večino zgornjih knjig so pripravljala tudi šolska oblastva. Saj pa tudi ni zlepa tako patriotičnega in srce ter um tako izobražujočega berila, nego to, ki se Vam ponuja s pričujočim razglasom. Svoje cenjene zahteve adresujte, prosimo, na dopisnicah z napisom: »Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.«

Zadruga gostilničarjev, kavarnařev itd. v Ljubljani vabi vse člane na redni sestanek, kateri bode dne 14. t. m. ob 3. popoldne v gostilni g. Zubukova »Pri koscu« na Gmajni (»Cesta v Mestni loži«). Ker so točke na dnevnom redu zelo važne, je želeli obilne udeležbe.

Izseljenci, pozor! Iz zanesljivih krogov se nam poroča, da obstaja v kapski koloniji (Južna Afrika) postava, ki zelo obtežuje izseljence. Vsakdo, ki hoče iti v to deželo, mora imeti 20 funtov šterlingov, t. j. 480 K denarja, ali pa dokazati črno na belom, da ima tamkaj žal službo pogojeno. Ker se je že več ljudi, ki temu niso verjeti, hotelo lahkomiseleno meni nič tebi nič, kar brez vsake informacije izseliti, jih je zadelo ne prijetna usoda, kajti niti ladje niso smeli zapustiti in ko so se obrnili na tamošnji avstro-ogrski konzulat, jim tudi tu ni mogel pomagati. Tudi za Natal (vzhodna Afrika) obstaja zakon, po katerem mora imeti vsak izseljenc 20 funtov šterlingov, t. j. 480 K pri sebi.

Z Rakeka. Dne 7. t. m. dopoldne okrog 3. ure je bila silna nevihta. Treščilo je na Rakeku v dve postopki: Pri Švarju je le opoko razmetal z magacina, a pri posestniku Ablerju vžgala se je streha; v kuhi je vrgel puš gospodinjo na tla, katero so pa sosedje oteli nagle smrti.

Visoka starost. Dne 11. t. m. je umrl J. Kovarič vulgo Kovšek z Štrangra pri Mokronogu, ki je doživel visoko starost 95 let. Bil je najstarejši človek v mokronoški Krištofu.

Šumperjsko šolo v Slov. Gradcu. Šumperjsko šolo v Šumperku je štajerski deželni šolski svet sporazumno z deželnim odborom razširil v Štirazrednico, dasi ima marsikaka enorazredna na deželi več učencev kot ta privilegovana ponemčevalnica.

Staru hudodelka. V Dobru pri Celju so zaprli 84letno posestnico Marijo Jamnikar, ker je hotela svojo hčer zastrupiti z arzenikom. K sreči hči ni jedla želja, v katerem je bilstrup. Starka je tudi na sumu, da je pred leti zastrupila svojega brata, ki je naglo umrl. Pri sodišču v Celju je bila starka zelo huda ter je proti pisarju zamahnila s svojo palico, končno pa je nameravani zločin priznala.

Goriški, »Sokol« je razvil včeraj ob ugodnem vremenu svoj prapor. Zbranil je bilo okoli 3000 Slovencev iz vseh krajev Primorja in Notranjske. Zastopanih je bilo šest sokolskih društev, iz Ljubljane od poslanstvo, na delu mu starosta dr. Tavčar, iz Šiške, Trsta, Prvadine, Gorice in Solkan; pevska društva iz Trsta, Nabrežine in od drugod ter ogajegasci. Pri razvitju zastave je govoril dr. Treco, kumovala je gospa Drusovka. Pri telovadbi je nastopilo pet vrst, tri goriške in ena iz Solkan na bradij, konju, kozi in skoku v višino. Ljubljanje pa na drogu in bradij. Proste vaje je izvajalo 42 telovadce v vobče dobro, vendar naj bi bil rajalni nastop kraški, izvedba posameznih gibov še hitrejša. Mnogo se da še popiliti do sokolskega shoda, tako da bodo Goriščani in Solkanec pod vodstvom delavnega načelnika, g. Zadebla, prav skrbno pripravljeni pohiteli v Ljubljano. Vkljub nestalnemu vremenu, vkljub ščuvanju od strani Italijanov in goriškega občinskega sveta je »Sokol« razvil svoj prapor v Gorici in radost in ponos vseh Slovencev in v zadoščenje onih, ki se trudijo, da bi zasejali sokolsko telovadbo med goriške Slovence. D.

Tržaška trgovska in obrtna zbornica je darovala v spomin na svojega predsednika vit. Dimmerja 20000 K za ustavovo, ki bo dajala dohodke uradnikom za slučaj bolezni in rodbinskih dogodkov.

Neprijeten tuš. V petek večer okrog 10. ure je v Sodniskih ulicah št. 4 s tretjega nadstropja skozi srednje okno pletetele umazana voda na dve mimo idoči dami. Ko je ena izmed dam nato reagirala, je dobila za odgovor le krohot neke debelušne dekle.

Opazovalec. **Nedeljska kronika.** Od sobote na nedeljo se na Dolenjski cesti srečali železniški delavec Anton Struno in Antona Šinkovec trije fantje, ki so ju začeli brez vsakega povoda pretepati, nazadovje so pa vzelji Struni še klobuk in mu raztrgali suknjič. — Tudi kleparjevski pomočniki Franceta Zupančiča sta na Karlovski cesti napadla dva kovača in ga preteplila. — Včeraj je pri Poljanskem mostu neki mož razjezel dve ženski takoj hudo, da sta ga začeli pretepati na cesti. Na pomoč mu je prišla njegova boljša polovica, ki je moral z možem uiti v stanovanje, razjarjeni ženski pa sta matali kamenje še skozi okno.

Za šalo se je včeraj obesil kleparski pomočnik Alojzij Andlovic na Tržaški cesti v Krčonovi gostilni. Andlovic se je v pisanosti med gosti hvalil, da se bode obesili in je to zabavno res storil. Odstranil se je od gostov, je šel na vrt, pristavil stol h kostanju in se s pasonem obesil na vejo, misleč, da se bode lahko rešili, kadar bo hotel. Veja ga je dvignila kviško in Andlovic je obvivel med nehom in zemljo. Prizor je opazovala gostilničarjev hči, ki je prišla na pomoč in mu prerezala jermen, da ga je rešila. Andlovic je bil že v nezavesti in so ga morali drgniti v vodo in kisom, da so ga spravili k življenju. Ko je prišel k sebi, so ga prepeljali s acizo domov.

Tatvini. V noči od 11. na 12. t. m. je bilo v nekem prenočišču v Kolodvorskih ulicah ukraden iz nezaklenjene spalne sobe mesarskemu pomočniku Ivanu Kreinzu iz Prevojčnega suknjič, vreden 8 K, telovink, vreden 4 K, bel mesarski suknjič, vreden 2, vojaška knjižica in delavske bukvice. Kreinz je bil zaspal in pustil odprtlo spalno sobo. — Dne 11. t. m. je neznan tat ukradel trgovcu in posestniku Josipu Levcu na Resljevi

cesti št. 1 z dvorišča dvokolesni vozil, vreden 12 K.

Med potjo v bolnišnico umrl. Služnica Marija Kolarjeva, stanujoča na Poljanski cesti št. 66, je imela dva meseca starega otroka v reji v Zalogu pri Ivani Zavrlovi. Ker je otrok dobil deljusni krč, ga je hotela Zavrlova prepeljati v deželno bolnišnico. Predno je pa prišla do Ljubljane, ki je otrok v vlaku umrl. Prenesli so ga v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Vlom. V noči od nedelje na ponedeljek je nekdo vzlomil v pisarno g. Antona Höflerja v Metelkovih ulicah št. 19. Ker ni ničesar našel, je zmetal iz jeze knjige skozi okno na dvorišče. Kakor se je dognalo, je tam izpostavljen tudi g. Petrič z vrta srno. Vlomitelju je policija na sledu.

Ob kamenem se je včeraj zvečer pri Virantovi hiši izpotaknil delavec Zajc in tako nezrečeno padel, da je nezavesten obležal. Na pomoč mu je prišel mimočodi detektiv s stražnikom, ki sta s pomočjo drugih ljudi prenesli Zajca v stanovanje v Rožne ulice.

Magla smrt. Od sobote na nedeljo je počila Katarini Blaževi, stanujoči v Kolizeju, na nogi žila in ker ni bilo nobene pomoči, je vsled odtoka krví umrla.

Štrela udarila je v soboto popolne med nevihto v hišo Marije Verbičeve, na Pruhal št. 17. K sreči ni užgal, ampak vrgla je kake 200 opeke s strehe.

Tatvina. V soboto je trgovcu Kebru na Starem trgu neka neznan ženska ukradla dve svilnatih ruti, vredni 20 K.

Izseljevanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 10 Hrvatov in 15 Macedonov.

— Is Hrušice se je pa pripeljalo v Ljubljano 50 hrvatskih delavcev.

Hajdene reči. Natakrica Ivana Virantova, stanujoča na Sv. Petra cesti št. 74, je naša dne 8. t. m. nov moški klobuk, vreden 5 K.

— Dne 11. t. m. je našla sprevodnikova žena Marija Griljeva poštno-hranilno knjižico z manjšo vlogo.

Izgubila je dne 11 t. m. Terezija Jermanova denarnico z 18 K.

Izkaz posredovalnega odsekata, Slovenskega trgovskega društva Merkur. Idete se: 2 pomočnika manufakturne stroke za Kranj, 1 pomočnik špecijske stroke za Ljubljano, 3 pomočniki mešane stroke za deželo, 1 potnik galanterijske in modne stroke na Dunaj, 2 kontorista za Celje, 1 kontorist za Ljubljano, 1 kontoristinja za Kranj, 3 vajenci za deželo, 1 vajenc za Ljubljano. Službe išče: 7 pomočnikov manufakturne stroke, 3 pomočniki špecijske stroke, 10 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov špecijske in železne stroke, 1 potnik, 1 kontorist, 1 vajenc.

Najnovejše novice. Včeraj požar je uničil 90 hiš v galskem mestu Turka. Nad 1000 oseb je brez strehe.

— Turčija je tožena. Neki dunajski založnik glasbil je dobil naročilo turške vlade na vojaške trobente. Trobente je odposlat a na denar je zamenjak, vsled česar je te dni vložil pri dunajskem okrajnem sodišču tožbo proti turškemu poslaniku.

— Čevlji se podražijo. Društvo avstrijskih čevljarskih tovarnarjev je sklenilo, da v prihodnji sezoni zaradi podraženja usnja zvišajene izdelkom za 5 do 10%.

— Zaprli so na rusko-avstrijski meji ruskega pisatelja Dimitrija Gukovskega iz političnih vzrokov.

— Ubegli italijanski ministri Nas i živi baje na avstrijskih tleh blizu Reke. Policeja ga isče.

— Slovanski korespondenčni

Sredstvo, ki mora vsled svoje sestave biti tudi precejšnega učinka, je velike vrednosti za zdravnika in za paciente. — **Zelzno vino lekarja Piccolija v Ljubljani na Dunajski cesti** se odlikuje po tem, da obsega v resnici naznačeno množino železa, — Zunanja naročila po 2 povzetju. 1264—5

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. junija: Katarina Kovač, sprejetna žena 40 let, Marije Terez, cesta št. 11, izkravjenje. — Marija Toreli društvenega službene žene, 29 let, Vegove ulice št. 5, jetika.

Dne 11. junija: Jernej Šuštar, delavec, 87 let, Radecnikova cesta št. 1, ostarelost. — Arnost Petrič, strojevodje sin, 4 mes. Dunaska cesta št. 7, božast.

Borznalna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 11. junija 1904.

Naložbeni papirji.	Dana	Biago
42% mejeva renta	99-25	99,55
42% srebrna renta	99-05	99,25
4% avstr. kronska renta	99-30	99,50
4% zlata	118-55	118,75
4% ogrska kronska "	97-20	97,40
4% zlata	118-15	118,35
4% posojilo dežele Kranjske	100-	100,75
4% posojilo mesta Split	100-25	101,25
4% Zader	100-	100-
4% bos. herc. žel. pos. 1902	100-50	101,50
4% češka dež. banka k. o.	99-75	99,85
4% ž. o.	99-75	100,05
4% zst. pisma gal. d. hip. b.	101-80	102-
4% pešt. kom. k. o. z	106-60	107,60
4% zast. pisma Innerst. hr.	101-	102-
4% zast. hr. " ogrske cen.	100-50	100,75
4% obli. ogr. lokalnih žel.	100-	100,80
4% obli. češke ind. banke	99-75	100-
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98-50	-
4% prior. dol. žel.	99-50	100-
3% juž. žel. kup. 1/1/	293-25	295,25
4% avst. pos. za žel. p. o.	100-75	101,75

Srečke.	1854	1855
Srečke od l. 1854	183-	193-
" 1860/1	182-	184,30
" 1864	257-	260-
" tizske	180-	182,80
" zem. kred. I emisije	296-	306-
" II.	291-	298,10
" ogr. hip. banke	269-	274-
" srbske & frs. 100—	90-	93-
turške	127,50	128,50
Basiliaka srečke	21-	21,90
Kreditne	485-	474-
Inomoske	80-	84,50
Krakovske	78-	82-
Ljubljanske	67-	70-
Avst. rud. križa	53-50	55,50
Ogr. Rudolfove	29-	30-
Salcburške	87-	72-
Dunajske kom.	75-	79,50
Delnice	5,2-	5,22-

Južne železnice	77-75	78-75
Državne železnice	634-	635-
Avstr.-ogrsko bančne delnice	1622-	1631-
Avstr. kreditne banke	640-26	641,25
Ogrske	745-50	746,50
Zivnostenske	249-50	250,50
Premogok v Mostu (Brück)	608-	614-
Alpinške montan	408-25	409,25
Praška žel. in dr.	2000-	2010-
Rima-Murányi	484-	486-
Triboljski prem. dražbe	305-	308-
Avstr. orožne tovr. družbe	478-	482-
Ceske sladkorne družbe	154-	156-

Valute.	11-33	11-38
C. kr. cekin	19-04	19-06
20 franki	23-47	23,55
20 marke	23-92	24-
Sovereigns	117-32	117,52
Marke	35-10	35,30
Laški bankovci	252-87	253,87
Rubliji	4-84	5-

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 11. junija 1904
Termin.

Pšenica za oktober 50 kg K 897
Rž " oktober 1904 50 " 679
Koruta " julij 1904 50 " 525
" avgust 50 " 538
" pomlad 50 " 549
" oktober 50 " 581

Efektiv.
5—10 ceneje.

Meteorologično poročilo.

Vlak nad morjem 800 m. Srednji vzhodni viak 786 m.

Junij	Cene opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
11. 9. zv.	734 2	172	sl. szahod	oblačno	
12. 7. zj.	734 2	168	brezvetr.	oblačno	
2. pop.	733 9	203	sr. jjzah.	sk. oblac.	
" 9. zv.	734 9	178	sl. jvzhod	oblačno	
13. 7. zj.	735 9	164	brezvetr.	oblačno	
" 2. pop.	736 2	188	brezvetr.	oblačno	

Srednja temperatura sobote in nedelje: 16,6° in 18,3°, — normale: 17,3° in 17,4°. Mokrina v 24 urah: 273 mm in 1,6 mm.

Trgovski pomočnik išče

gospodinčno-prodajalko

s kakimi 1000 K premoženja, da bi skupaj otvorila trgovino z mešanim blagom na deželi, v zelo dobrem kraju. Zagotavlja se do 3800 K mesečnega prometa. Čisti dobitek bi si delila na polovico. 1559—6

Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“.

Spretnega žičarja

(Grobzieder) sprejme takoj za stalno žičarnica na Nizje Avstrijskem.

Ponudbe z navedbo sedanjih služb pod „W. C. 3691“ odpošilja Rudolf Mosse, Dunaj I, Seilerstraße. 1670 1

Prejelostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi soprog in oče, odnosno last, gospod 1871

Sčitomir Vilhar

po prejemu sv. zakramentov za umirajoče, po težki bolezni v 64 letu svoje dobe danes ob 3. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

V Prezidu, 10. junija 1904.

Irena Vilhar roj. Donnecker, sopraga, — Vlada Arh roj. Vilhar, Marina Miletic roj. Vilhar, Irena Božič roj. Vilhar, Dragica Vilhar, Dušan Vilhar, Šandor Vilhar, otroci. — Dr. Franjo Arh, Pavao Miletic, Ivan Božič, zeti. — Franjica Vilhar roj. Petrič, sinaha.

Prejelostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi soprog in oče, odnosno last, gospod 1871

Irena Vilhar roj. Donnecker, sopraga, — Vlada Arh roj. Vilhar, Marina Miletic roj. Vilhar, Irena Božič roj. Vilhar, Dragica Vilhar, Dušan Vilhar, Šandor Vilhar, otroci. — Dr. Franjo Arh, Pavao Miletic, Ivan Božič, zeti. — Franjica Vilhar roj. Petrič, sinaha.

Prejelostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi soprog in oče, odnosno last, gospod 1871

Irena Vilhar roj. Donnecker, sopraga, — Vlada Arh roj. Vilhar, Marina Miletic roj. Vilhar, Irena Božič roj. Vilhar, Dragica Vilhar, Dušan Vilhar, Šandor Vilhar, otroci. — Dr. Franjo Arh, Pavao Miletic, Ivan Božič, zeti. — Franjica Vilhar roj. Petrič, sinaha.

Prejelostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi soprog in oče, odnosno last, gospod 1871

Irena Vilhar roj. Donnecker, sopraga, — Vlada Arh roj. Vilhar, Marina Miletic roj. Vilhar, Irena Božič roj. Vilhar, Dragica Vilhar, Dušan Vilhar, Šandor Vilhar, otroci. — Dr. Franjo Arh, Pavao Miletic, Ivan Božič, zeti. — Franjica Vilhar roj. Petrič, sinaha.

Prejelostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi soprog in oče, odnosno last, gospod 1871

Irena Vilhar roj. Donnecker, sopraga, — Vlada Arh roj. Vilhar, Marina Miletic roj. Vilhar, Irena Božič roj. Vilhar, Dragica Vilhar, Dušan Vilhar, Šandor Vilhar, otroci. — Dr. Franjo Arh, Pavao Miletic, Ivan Božič, zeti. — Franjica Vilhar roj. Petrič, sinaha.

Prejelostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi soprog in oče, odnosno last, gospod 1871

Irena Vilhar roj. Donnecker, sopraga, — Vlada Arh roj. Vilhar, Marina Miletic roj. Vilhar, Irena Božič roj. Vilhar, Dragica Vilhar, Dušan Vilhar, Šandor Vilhar, otroci. — Dr. Franjo Arh, Pavao Miletic, Ivan Božič, zeti. — Franjica Vilhar roj. Petrič, sinaha.

Prejelostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi soprog in oče, odnosno last, gospod 1871

Irena Vilhar roj. Donnecker, sopraga, — Vlada Arh roj. Vilhar, Marina Miletic roj. Vilhar, Irena Božič roj. Vilhar, Dragica Vilhar, Dušan Vilhar, Šandor Vilhar, otroci. — Dr. Franjo Arh, Pavao Miletic, Ivan Božič, zeti. — Franjica Vilhar roj. Petrič, sinaha.

Prejelostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi soprog in oče, odnosno last, gospod 1871

Irena Vilhar roj. Donnecker, sopraga, — Vlada Arh roj. Vilhar, Marina Miletic roj. Vilhar, Irena Božič roj. Vilhar, Dragica Vilhar, Dušan Vilhar, Šandor Vilhar, otroci. — Dr. Franjo Arh, Pavao Miletic, Ivan Božič, z